

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ У СИСТЕМІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ КОЛЕДЖУ

Г. В. Козаченко

orcid.org/0000-0002-2294-2504

У статті проаналізовано сучасні наукові підходи до розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю та обґрунтовано шляхи їх оптимального поєднання. Розглянуто загальнонаукові підходи: системний, синергетичний та конкретнонаукові: андрагогічний, аксіологічний, акмеологічний, діяльнісний, досліджено їх змістове наповнення, а також розглянуто спрямованість основоположних принципів цих підходів на розвиток педагогічної компетентності у системі науково-методичної роботи коледжу.

Ключові слова: педагогічна компетентність, наукові підходи, системний, синергетичний, андрагогічний, аксіологічний, акмеологічний, діяльнісний підходи, викладач фармацевтичного профілю.

SCIENTIFIC APPROACHES TO THE PEDAGOGICAL COMPETENCE DEVELOPMENT OF PHARMACEUTICAL PROFILE'S TEACHERS IN THE SYSTEM OF COLLEGE METHODOLOGICAL WORK

G. Kozachenko

The article analyzes the modern scientific approaches to the development of the pedagogical competence of the pharmaceutical profile's teachers and substantiates the ways of their optimal combination. The paper considers general scientific approaches (systemic, synergetic), and specific scientific approaches (andragogical, axiological, acmeological, activity). There also have been investigated the content of these approaches and the orientation of the basic principles of above mentioned approaches to the development of pedagogical competence in the system of the methodological work at college. The analysis of scientific approaches to the development of the pedagogical competence of pharmaceutical profile's teachers in the system of the methodological work at college revealed that the result of the application of the system approach is the creation of an effective model for the development of the pedagogical competence of the pharmaceutical profile's teachers; the synergetic approach confirms the idea of self-organization of the investigated processes, and also emphasizes the importance of activating effort and abilities of pharmaceutical profile's teachers; andragogical approach reflects teaching and development of teachers taking into account their age characteristics, educational interests and needs, life experiences, abilities and opportunities; the axiological approach allows to direct the pharmaceutical profile's teachers to the formation of a valuable attitude to pedagogical activity, to create a system of value benchmarks for the pharmaceutical profile's teachers; acmeological approach allows look upon the pharmaceutical profile's teachers as a subject of pedagogical activity and develops the forms, methods, and means that help the pharmaceutical profile's teachers rose to the highest social and professional-pedagogical pitch; the activity approach allows activating the pharmaceutical profile's teachers in the process of acquiring pedagogical knowledge, skills, providing the formation of motivation to educational work of the pharmaceutical profile's teachers. While the discussed principles pose the components of various scientific approaches and without their integration it is impossible to develop an effective conceptual model for the development of the pharmaceutical profile's teachers in the system of the methodological work at college, they intersect and work to achieve a common result.

Key words: pedagogical competence, scientific approaches, systemic approach, synergetic approach, andragogical approach, axiological approach, acmeological approach, activity approach, pharmaceutical profile's teacher.

Проблема розвитку педагогічної компетентності викладачів закладів вищої освіти фармацевтичного профілю набуває актуальності в умовах динамічності та реформування освітньої галузі, яка, інтегруючись в міжнародне співтовариство, ставить нові вимоги до викладача вищої школи, його особистості і професійної діяльності. Переважна більшість викладачів фармацевтичного профілю не мають педагогічної освіти, що призводить до виникнення суперечностей в їх педагогічній діяльності: для провізора основою професійної діяльності є передача фахових знань і вмінь; для педагога – генерування, систематизація й аналіз наукової та навчальної інформації, цілеспрямована організація процесу її системного засвоєння студентами, тобто чітко прослідковуються різні цілі та нетотожність професійної діяльності педагогічного працівника – провізора і педагога. Переорієнтація з освітнього змісту на особистість компетентного викладача, здатного структурувати наукове і практичне знання у найдоцільніші форми його подачі і сприймання студентами, зумовлює необхідність оновлення існуючих підходів до розвитку педагогічної компетентності викладачів, організації науково-методичної роботи у закладах вищої освіти. Реалізація

цього завдання потребує розробки на основі наукових підходів моделі розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи коледжу.

Метою статті є висвітлення основних шляхів використання та оптимального поєднання сучасних наукових підходів у процесі розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи коледжу.

Аналіз наукової освітньої літератури засвідчив, що сучасна зарубіжна та вітчизняна педагогіка оперують як традиційними, так і альтернативними науковими підходами, які є основою освітнього процесу. Беручи за основу рівні методологічного аналізу в дослідженні І. Блауберга і Є. Юдіна та аналізуючи проблему застосування наукових підходів в роботах науковців-педагогів О. Антонової, Н. Батечко, О. Вознюка, С. Вітвицької, О. Дубасенюк, І. Зязюна, В. Кременя, Д. Чернілевського, погоджуємося з позицією дослідників, що різні наукові підходи не виключають один одного, а доповнюють. Системоутворювальною основою для вирішення визначеної вище проблеми є загальнонаукові та конкретнонаукові підходи. Загальнонауковими вважаємо *системний, синергетичний підходи*. Серед конкретнонаукових підходів, з огляду на те, що предметом дослідження є розвиток педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи коледжу виділяємо *андрагогічний, аксіологічний, акмеологічний, діяльнісний підходи*.

Оскільки в основу нашого дослідження покладено діяльність закладу вищої освіти, зокрема систему науково-методичної роботи, насамперед застосовуємо системний підхід, що концентрує увагу на дослідженні єдності, чіткого виділення основного й другорядного в різних структурах та процесах діяльності; становленні взаємозв'язків у коледжі, делегуванні повноважень між учасниками освітнього процесу та між посадовими особами; визначенні функціональних сфер діяльності, порядку прийняття та ухвалення рішень; ефективному використанні досягнень теорій менеджменту, логістики, статистики [9]. Сутність системного підходу до освіти дорослих полягає в тому, що такі відносно самостійні компоненти, як особистість дорослого, процес його саморозвитку, мають розглядатися в їхньому взаємозв'язку та динаміці.

Потреба постійного вдосконалення професійної і педагогічної компетентностей викладачів фармацевтичного профілю коледжу визначає необхідність створення ефективної системи діяльності ЗВО І-ІІ р.а. з широкими правами, фінансовою незалежністю і разом з тим з високою відповідальністю перед суспільством (роботодавцями), законом та замовником. Коледж розглядаємо як окрему, самодостатню освітньо-соціально-галузеву цілісну систему, що має власний Статут, Концепцію, Перспективний план розвитку, Єдиний план діяльності, ліцензії, структуру та функції. Розвиток педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю розглядаємо як можливий у системі науково-методичної роботи коледжу, яка також має свою структуру, завдання, функції, передбачає ефективну взаємодію на рівнях: «викладач-студент», «викладач-викладач», «викладач-адміністрація».

Створення цілісної системи розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю полягає в комплексному дослідженні діяльності всіх структурних підрозділів коледжу як єдиного цілого з акцентуванням уваги на науково-методичну складову, враховуючи нормативно-законодавчі акти, реформи та виклики сьогодення і працюючи на спільний результат, визначений Концепцією діяльності та Перспективним планом розвитку коледжу.

Сутність системного підходу у розвитку педагогічної компетентності у викладачів фармацевтичного профілю, знаходить своє вираження у вивченні взаємодії між функціональними підрозділами коледжу, всіма учасниками освітнього процесу, урахуванні важливості різних форм та методів науково-методичної роботи, інтеграції складових освітнього процесу. Означене розуміння системного підходу дозволяє доцільно застосовувати різноманітні форми науково-методичної роботи з метою управлінського та педагогічного впливу на розвиток педагогічної компетентності у викладачів фармацевтичного профілю та забезпечувати ефективну освітню діяльність закладу.

Основними ознаками системи науково-методичної діяльності коледжу з розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю є наявність найпростіших елементів: викладачів із фармацевтичною освітою, керівників структурних підрозділів коледжу (завідувачів відділень, голови ЦМК фармацевтичних дисциплін, методиста коледжу та ін.), адміністрації коледжу, а також колег із інших навчальних закладів. Важливою та обов'язковою ознакою системи є наявність результатів взаємодії міжсистемних елементів: традиційних та інноваційних форм науково-методичної роботи; різноформатних, різнотематичних та різнопланових заходів; наявність компонентів – результатів взаємодії підсистем, які можна розглядати у відносній ізольованості, поза зв'язками з іншими процесами та явищами (засідання науково-методичної, педагогічної рад, ЦМК, атестаційної комісії; робота творчих груп, методичних об'єднань; пошуково-дослідницькі проекти; відкриті заняття, майстер-класи; видання навчальних посібників; підготовка та видання статей; організація та проведення науково-практичних конференцій тощо).

Необхідною є наявність внутрішньої структури зв'язків між усіма цими компонентами, а також їхніми підсистемами: адміністративна, педагогічна, методична ради, електронна корпоративна (внутрішня) та інтернет-мережа між усіма членами колективу та студентами фармацевтичного коледжу, міждисциплінарні зв'язки, швидке інформування кожного, узгодження та корекція абсолютно всіх дій у коледжі, чіткий взаємозв'язок структурних підрозділів як в одній площині, так і по вертикалі. Ці системотвірні зв'язки, які об'єднують внутрішні підсистеми як частини в єдину (інтегральну) освітню розвивальну систему, також мають зв'язок із іншими системами зовнішнього середовища: суспільством, роботодавцями, іншими освітніми закладами, галузевими міністерствами, владними структурами тощо.

Однак педагогічна система не є статичною, вона постійно змінюється. Тому наступним постає питання – як розвивається ця система, наскільки в її розвитку присутні елементи хаотичності чи впорядкованості, наскільки можна впливати ззовні на розвиток даної системи та сприяти її саморозвитку. Для відповіді на ці запитання звернемося до синергетичного підходу. Синергетика (від грецького “συνεργία”, що означає “співдружність, співробітництво”) посідає визнане місце як сучасний методологічний підхід в педагогіці. Синергетичний підхід розуміється як теорія самоорганізації, що ґрунтується на ідеях цілісності світу, одночасного поєднання системності й хаосу. Його сутність полягає в дослідженні процесів самоорганізації та становленні нових упорядкованих структур, пропагуванні нового образу світу, складно організованого, відкритого, що безперервно змінюється [5]. Поняття «синергетика» було введено в науковий обіг його засновниками Г. Хакеном та І. Пригожиным. Дослідники й сьогодні активно розробляють загальнотеоретичні аспекти синергетики (В. Аршинов, А. Євтодюк, С. Курдюмов), синергетичну тематику в контексті загальної методології педагогіки (В. Андрущенко, В. Буданов, О. Вознюк, О. Коваленко, В. Лутай, О. Робуль,), синергетичне обґрунтування сучасної педагогіки та освітніх систем (А. Євтодюк, Г. Нестеренко, Г. Павлова, О. Панфілов, О. Савченко), робляться спроби нового погляду на освітній процес на синергетичних засадах (О. Забара, С. Величко, В. Квас) тощо. Сам термін «синергетика» науковці трактують як «співдія», «співпраця», «спільна дія», «енергія сумісної дії». Погоджуємося з думкою В. Гусак [4], що синергетичний підхід дозволяє розглядати педагогічну компетентність і модель її розвитку як динамічну, самокеровальну, розвивальну, багаторівневу, цілісну систему, що забезпечує власний розвиток завдяки активному використанню внутрішніх ресурсів і можливостей зовнішнього середовища та продукує нове структурне утворення вищого порядку розвитку. Ураховуючи дослідження О. Дубасенюк [6], акцентуємо увагу на ключових принципах синергетики щодо розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи, а саме: природної самоорганізації, самодетермінованості педагогічних об'єктів; невірноваженої динаміки, флуктуації, станів нестійкості; хаотичності процесів; відкритості педагогічних систем, їх саморозвитку; нелінійності, біфуркаційності освітніх процесів; ймовірності, випадковості, багатомірності педагогічних явищ.

Синергетичний підхід є для нас важливим у контексті розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи коледжу з різних причин.

По-перше, він дозволяє встановити внутрішні зв'язки між різними науками (фармацевтичною та педагогічною), що є актуальним, враховуючи необхідність формування інтегральних фахово-педагогічно-практичних умінь викладача фармацевтичного профілю.

По-друге, за допомогою синергетики можна пояснити розвиток педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю у вигляді педагогічної системи як складного нелінійного утворення. Розуміючи синергетичний принцип нелінійності як невідповідність результату впливу на систему сумі окремих впливів, дослідники відзначають, що в кризових ситуаціях актуалізується саме нелінійне мислення [2]. Педагогічна компетентність як набута у процесі навчання інтегрована здатність особистості, що складається зі знань, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці, має розглядатися як складне утворення, але не може бути зведене до арифметичної суми його складників. Набуття компетентності відбувається не з постійною швидкістю, нерівномірно; збільшення обсягу знань не гарантує пропорційного зростання рівня компетентності.

По-третє, розглядаючи педагогічну компетентність викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи, визнаємо нестійкість цієї системи. Нестійкість як характеристична ознака синергетичних систем пов'язана з їх рухом та змінами.

По-четверте, педагогічна компетентність викладачів фармацевтичного профілю має всі ознаки системи, здатної до самоорганізації, і, більше того, формується тільки через самоорганізацію. Компоненти компетентності – знання, досвід, особистісні якості – те, що розвивається за участі самої особистості через її власну діяльність та власну самоорганізацію.

По-п'яте, розвиток педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю розглядаємо як відкриту систему. Відкритість як абстрактне поняття в реаліях синергетичного підходу виступає як «відкритість до нового – змін, ідей, людей». Відкритість освітньої системи передбачає, що за вихідне береться не система як ціле в її статичному стані, а людина з її неповторністю як джерело стихійності,

непорядкованості й водночас як джерело розвитку [3]. Педагогічна компетентність, яка формується у викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи коледжу, розглядається як процес незавершений постійно відкритий, який продовжується впродовж професійного життя викладача.

В основі впровадження моделі розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи коледжу мають бути зrealізовані принципи навчання дорослих, тому досягнення мети дослідження неможливе без урахування основних положень андрагогічного підходу, які закладено андрагогікою. Термін «андрагогіка» (від грецьк. andros – доросла людина і ago – веду). вперше був використаний у 1833 р. німецьким істориком педагогіки Олександром Каппом для позначення особливого розділу педагогіки, в якому досліджуються проблеми навчання дорослих. Проте лише із середини ХХ ст. він набув широкого вжитку в науковій практиці для позначення самостійної галузі знань. Проблеми андрагогіки як теорії навчання дорослих досліджували С. Болтівець, Т. Василькова, С. Вершловський, М. Громкова, А. Кузьмінський, Н. Протасова; особливості організації навчання дорослих у системі неперервної освіти представлені у працях В. Андрущенко, А. Гуржія, І. Зязюна, В. Кременя, Н. Ничкало; питання підвищення кваліфікації педагогів у закладах післядипломної освіти розглядали В. Бондар, К. Гуркевич, Є. Климова, М. Кухарева, П. Худоминський, Т. Шамова та ін.

Сучасні аспекти навчання дорослих (згідно з нашим дослідженням – викладачів фармацевтичного профілю) базуються на провідних положеннях андрагогічного підходу: головна роль у власній освіті належить самому фахівцю; навчання має враховувати індивідуальні особливості педагога, відповідати його освітнім потребам і одночасно їх розвивати; у процесі навчання дорослих необхідно опиратися на їхнє прагнення до саморозвитку; навчальний процес – це спільна діяльність тих, хто навчається з тими, хто навчає [6]. В аспекті нашого дослідження андрагогічний підхід акцентує увагу на важливості неперервної освіти для розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю. Відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти (ISCED), існує три основні форми неперервної освіти: формальна, неформальна, інформальна. Донедавна при формуванні політики в галузі освіти враховувалося лише формальну освіту, а іншим двом категоріям не приділялося практично ніякої уваги. Континуум безперервної освіти робить неформальне і інформальне освіту рівноправними об'єктами процесу навчання. Неперервна освіта в усіх трьох формах для викладача фармацевтичного профілю є обов'язковою умовою розвитку педагогічної компетентності: формальна освіта (підвищення кваліфікації, яке має програми навчання та встановлені нормативно терміни навчання; стажування, яке проходить на виробничих базах); неформальна освіта (здійснюється поза межами спеціально організованих для освіти офіційних установ, форми і заходи визначаються індивідуально викладачем, це можуть бути: заняття з репетитором, тренером, коучем; тренінги чи короткотермінові курси; участь у вебінарах, семінарах, науково-практичних конференціях, навчання на дистанційних освітніх платформах тощо); інформальна освіта (здобуття необхідних знань, умінь, навичок у контексті життєвого досвіду, освіта впродовж життя).

Не менш важливим у розвитку педагогічної компетентності є аксіологічний підхід, який розглядає освітню діяльність викладача фармацевтичного профілю з погляду соціальних, особистісних та професійних цінностей, які відтворюють смисли професії, створюють систему загальних і спеціальних критеріїв і показників цінності. Витоки аксіологічного вчення пов'язуються з іменем Р. Лотце, котрий увів філософське поняття «цінності». За педагогічними джерелами, поняття «аксіологія» тлумачиться як: (грец. axios – цінний + logos – наука) вчення про цінності. Основи педагогічної аксіології досліджували С. Анісімов, І. Бех, Г. Вижлецов, О. Здравомислов, М. Каган, М. Нікандров, О. Розанов, В. Сластьонін, В. Тугарінов, Г. Чижакова та ін.

Аксіологічний підхід спрямований на формування у викладачів фармацевтичного профілю загальнолюдських та професійних цінностей, що визначають її ставлення до світу, своєї діяльності, самої себе як особистості й професіонала, що забезпечує її повноцінне існування в світі й у професійній діяльності. Застосування аксіологічного підходу в контексті розвитку педагогічної компетентності полягає у створенні цінностей (моральних, духовних, професійних) та формуванні особистісних якостей (загальнолюдських, особистісно-етичних, індивідуально-психологічних, педагогічних) у викладачів фармацевтичного профілю, без яких неможлива педагогічна діяльність. Дослідниця Ю. Косенко [7] відмічає, що приналежність людини до педагогічної професії і відповідність їй визначається насамперед входженням у світ професійно-педагогічних цінностей як норм і еталонів, що регламентують педагогічну діяльність і стають сполучною ланкою між сформованим суспільним світоглядом у галузі освіти і роботою вихователя. Фармацевтична діяльність є гуманістично спрямованою, адже фармацевт має справу з найціннішим – здоров'ям та життям людини. Викладач, формуючи у процесі освітньої діяльності гуманістичні цінності та особистісні якості майбутнього фахівця, повинен сам їх мати і виявляти, вони як «вічні орієнтири», якими викладачі фармацевтичного профілю мають керуватися у здійсненні своєї педагогічної діяльності. Використання аксіологічного підходу в нашому дослідженні дає можливість розкрити ціннісний смисл педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю, який

виявляється на трьох рівнях: по-перше, в діяльності педагога важливу роль відіграє емоційно-ціннісна сфера, тобто вмотивованість, ціннісне ставлення до педагогічної діяльності; по-друге, акцентується увага на обґрунтуванні двох систем цінностей: тих, на які має орієнтуватися викладач сьогодні й у перспективі, а також тих, що мають створюватися, формуватися самим викладачем; по-третє, розвиток педагогічної компетентності, освіченість є цінністю для викладача фармацевтичного профілю, оскільки сприяє саморозвитку як цілісної, творчої, неповторної людини, яка є водночас цінністю й носієм цінностей суспільства й людства.

Визначальне значення для розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю мають методологічні орієнтири акмеологічного підходу. Акмеологічний підхід у педагогічній освіті варто обґрунтувати на основі акмеології (грец. акρε означає асте – вершина, пік, logos – наука. Поняття «акмеологія» увів у науковий обіг М. Рибников. Подальшого інтенсивного розвитку акмеологія дістала у 20-30 рр. ХХ ст., коли Б. Ананьєв відновив та розвинув її принципи, обґрунтовуючи сутність педагогічної акмеології як закономірності вищих досягнень у цілісному професійному і особистісному розвитку фахівців на кожному її віковому етапі у процесі неперервної освіти [1].

У руслі акмеологічного підходу Н. Кошарна розглядає об'єктом акмеологічних досліджень особистість, яка прогресивно розвивається, самореалізується у конкретному виді діяльності, і яка досягає в цій діяльності вершини професіоналізму. Предметом є закономірності, механізми, умови і фактори, які сприяють високим професійним досягненням в конкретній галузі діяльності а також розвитку професіоналізму особистості і діяльності [8]. Акмеологічний підхід для реалізації нашого дослідження є важливим, оскільки розвиток по своїй змістовій суті уже орієнтований на «асте» – вершину і передбачає вдосконалення на усіх етапах життя і діяльності викладачів фармацевтичного профілю; система науково-методичної роботи коледжу спрямована на використання акмеологічного проектування вищих досягнень окремими викладачами, групами викладачів, колективом; акмеологічний підхід спрямований на забезпечення розвитку викладачів фармацевтичного профілю, суб'єктивними ознаками яких є: інтенсивна включеність у педагогічну діяльність, в основі якої гармонійне поєднання фахових фармацевтичних та педагогічної компетентностей; ініціативність; постійна орієнтація на самовдосконалення, інноваційну діяльність; прагнення до професійної самореалізації, творчої діяльності; формування гуманістичних цінностей та вдосконалення особистісних якостей.

На нашу думку, важливим у розвитку педагогічної компетентності є діяльнісний підхід. Концепція діяльнісного підходу сформувалася на базі психологічних, психолого-педагогічних положень, розроблених вченими А. Запорожцем, Д. Ельконіним, В. Давидовим, П. Гальперіним, Н. Талізінною, А. Марковим і багатьма іншими дослідниками. Вперше чітку вказівку на впровадження діяльнісного підходу в освіту було надано в 2011 році в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти. У 2016 році ідеї щодо діяльнісного підходу знайшли розвиток в основах Стандарту освіти (орієнтири змісту освіти Нової української школи), але вже як інструмент упровадження компетентнісної парадигми освіти й оновленого змісту державних стандартів. На концептуальному рівні оновлення освітнього процесу на засадах діяльнісного підходу полягає у переорієнтації мети і завдань освіти: кінцевою метою навчання є формування способу дій. Діяльнісний підхід у нашому дослідженні, пов'язаному з організацією процесу розвитку педагогічної компетентності за допомогою включення викладача фармацевтичного профілю в систему продуктивної педагогічної діяльності, конкретизується за допомогою результативних складових педагогічної компетентності: «знає і розуміє» – знаннева форма компетентності; «уміє, застосовує, аналізує, будує, трансформує» – діяльнісна форма компетентності; «виявляє ставлення й оцінює» – ціннісна форма компетентності. В оновлених нормативних освітніх документах (освітні стандарти, навчальні програми, підручники) спостерігаємо домінування діяльнісних результатів (обчислює, спостерігає, аналізує, моделює, досліджує, трансформує і т.д.) над знанневими, фактологічними (знає або розуміє).

Діяльнісний підхід розглядається нами як той, що спрямований на продуктивну практичну діяльність викладачів фармацевтичного профілю; сприяє засвоєнню способів дій, формуванню вмій і навичок виконання різних видів діяльності; дозволяє активізувати викладачів в освітньому процесі; створити умови для свідомого педагогічного зростання; передбачає відбір змісту заходів, відбір змістового наповнення яких має відповідати критерію повноти і системності видів діяльності, необхідних для розвитку педагогічної компетентності та функціонування системи науково-методичної роботи коледжу. За діяльнісним підходом кожному педагогові, отже, і викладачам фармацевтичного профілю, доводиться виконувати різні за складністю і структурою професійні функції. У викладачів фармацевтичного профілю ці функції спрямовані: 1) на забезпечення високого рівня професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців; 2) на забезпечення власного розвитку професійно-педагогічних компетентностей. Вирішення цих завдань потребує від викладача виконання різноманітних дій, які спочатку вибудовуються у свідомості, а потім реалізуються у діяльності.

Отже, аналіз наукових підходів до розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи коледжу показав, що результатом застосування *системного підходу* є створення ефективної моделі розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю; *синергетичний підхід* утворює ідею самоорганізації процесів що досліджуються, а також акцентує увагу на важливості активізації власних сил та здібностей викладачів фармацевтичного профілю, ініціювання індивідуальних освітніх траєкторій та шляхів розвитку педагогічної компетентності; *андрагогічний підхід* відображає навчання та розвиток викладачів з урахуванням її вікових особливостей, освітніх інтересів і потреб, життєвого досвіду, здібностей і можливостей; *аксіологічний підхід* дозволяє спрямувати викладачів фармацевтичного профілю на формування ціннісного ставлення до педагогічної діяльності, створити систему ціннісних орієнтирів у викладачів фармацевтичного профілю; акмеологічний підхід дозволяє розглядати викладача фармацевтичного профілю як суб'єкта педагогічної діяльності і розробляє форми, методи, засоби досягнення ним соціальних і професійно-педагогічних вершин; *діяльнісний підхід* дозволяє активізувати викладачів фармацевтичного профілю у процесі набуття педагогічних знань, умінь, навичок, забезпечує розвиток педагогічної компетентності на результативному рівні. Підходи, розглянуті у цьому дослідженні, перетинаються між собою і працюють на досягнення спільного результату – розробку ефективної концептуальної моделі розвитку педагогічної компетентності викладачів фармацевтичного профілю у системі науково-методичної роботи коледжу.

Література

1. Ананьев Б. Г. Человек как предмет познания / Б.Г. Ананьев. – СПб: Питер, 2001. – 288 с.
2. Буданов В. Методология и принципы синергетики [Текст] / В. Буданов // Філософія освіти. – 2006. – № 1 (3). – С. 143-175.
3. Вітвицька С. С. Аксіологічний підхід до виховання особистості майбутнього вчителя / С.С. Вітвицька // Креативна педагогіка. Наук.-метод. журнал. Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – 2015. – №10. – С.63-67.
4. Гусак В. М. Теоретичні підходи до розвитку професійної компетентності педагога-організатора в післядипломній освіті / В.М. Гусак // Народна освіта. Електронне наукове фахове видання.[Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5070
5. Драч І. І. Управління формуванням професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи : теоретико-методичні засади : монографія / І. І. Драч. – К. : Дорадо-Друк, 2013. – 456 с.
6. Дубасенюк О. А. Наукові підходи до освіти дорослих // Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілежиттєвого навчання: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во Рута, 2016. – С. 155-167.
7. Косенко Ю. Система професійної підготовки педагогічних кадрів дошкільної освіти в Україні з позиції історико-педагогічного дослідження / Ю.Косенко // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 51. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. – С. 17–22.
8. Кошарна Н. В. Акмеологічний підхід у становленні професійної компетентності майбутнього вчителя [електронний ресурс] / Н. В. Кошарна // Вісник психології і педагогіки. – Режим доступу: <http://www.psych.kiev.ua>.
9. Солодовник О. В. Формування готовності майбутніх молодших спеціалістів з медичною освітою до професійного самовдосконалення у процесі фахової підготовки: дис. на здобуття ступеня кан. пед. наук: 13.00.04 «теорія та методика професійної освіти» / О.В. Солодовник. – Житомир, 2017. – 279 с.

References

1. Anan'ev B. G. Chelovek kak predmet poznaniya / B.G. Anan'ev. – SPb: Piter, 2001. – 288 s.
2. Budanov V. Metodologiya i principy sinergetiki [Tekst] / V. Budanov // Filosofiya osviti. – 2006. – № 1 (3). – S. 143-175.
3. Vitvycjka S. S. Aksiologichnyj pidkhid do vykhovannja osobystosti majbutnjogho vchytelja / S.S. Vitvycjka // Kreatyvna pedaghoghika. Nauk.-metod. zhurnal. Akademija mizhnarodnogho spivrobotnyctva z kreatyvnoji pedaghoghiky. – 2015. – #10. – S.63-67.
4. Ghusak V. M. Teoretychni pidkhody do rozvytku profesijnogi kompetentnosti pedaghogha-orghanizatora v pisljadyplomnij osviti / V.M. Ghusak // Narodna osvita. Elektronne naukovе fakhove vydannja.[Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5070
5. Drach I. I. Upravlinnja formuvannjam profesijnogi kompetentnosti maghistrantiv pedaghoghiky vyshhoji shkoly : teoretyko-metodychni zasady : monoghrafija / I. I. Drach. – K. : Dorado-Druk, 2013. – 456 s.
6. Dubasenjuk O. A. Naukovi pidkhody do osvity doroslykh // Teorija i praktyka profesijnogi majsternosti v umovakh cilezhyttjevogho navchannja: monoghrafija / za red. O. A. Dubasenjuk. – Zhytomyr : Vyd-vo Ruta, 2016. – S. 155-167.
7. Kosenko Ju. Systema profesijnogi pidghotovky pedaghoghichnykh kadriv doshkiljnoji osvity v Ukraini z pozyciji istoryko-pedaghoghichnogho doslidzhennja / Ju. Kosenko // Zbirnyk naukovykh pracj. Pedaghoghichni nauky. Vypusk 51. – Kherson: Vydavnyctvo KhDU, 2009. – S. 17–22.
8. Kosharna N. V. Akmeologichnyj pidkhid u stanovlenni profesijnogi kompetentnosti majbutnjogho vchytelja [elektronnyj resurs] / N. V. Kosharna // Visnyk psykholohiji i pedaghoghiky. – Rezhym dostupu: <http://www.psych.kiev.ua>.
9. Solodovnyk O. V. Formuvannja ghotovnosti majbutnikh molodshykh specialistiv z medychnoju osvitoju do profesijnogho samovdoskonalennja u procesi fakhovoji pidghotovky: dys. na zdobuttja stupenja kan. ped. nauk: 13.00.04 «teorija ta metodyka profesijnogi osvity» / O.V. Solodvonyk. – Zhytomyr, 2017. – 279 s.